

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організований злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Анна ПРИХОДЬКО

РОЗСЛІДУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЗЛОЧИНІВ, ЗУМОВЛЕНИХ КОНФЛІКТОМ: ВИМІР
СУЧАСНИХ СТАНДАРТІВ ООН.....264

Олена САМОЙЛЕНКО

ДО ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КООПЕРАЦІЇ У СФЕРІ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ.....268

Максим СМІРНОВ

ПЕРЕДАЧА ОСОБИ ДО МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ В СИСТЕМІ
МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ПРОТИДІЇ МІЖНАРОДНИМ
ЗЛОЧИНАМ.....272

Валерій ШЕПІТЬКО, Михайло ШЕПІТЬКО

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗДІЙСНЕННЯ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ
ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ.....276

Секція 4

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У
БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ.....282**

Сергій АЛБУЛ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ, ПОВ'ЯЗАНОЮ З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ ЗБРОЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ.....282

Лариса БЄЛІК

ІНФОРМАЦІЙНО-ТАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В КРИМІНАЛІСТИЦІ:
КОНЦЕПТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ.....287

Сергій КІЛІМІЧЕНКО

ВИЯВЛЕННІ НЕГАТИВНИХ ОБСТАВИН ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ
ПОДІЇ.....290

Андрій КУБАЄНКО

ADAPTIVE HYBRID POLICING MODEL (АНРМ) ЯК ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ
СТАНДАРТ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННИЙ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ.....294

Олександр ПОДОБНИЙ

КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ ІНФОРМАЦІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ.....298

Валерій ТІЩЕНКО

КРИМІНАЛЬНА СИТУАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПІЗНАННЯ У РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВОПОРУШЕНЬ.....303

Самойленко Олена

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри оперативно-розшукової та поліцейської діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8925-4116>
електронна адреса: samoilenko_elena@ukr.net*

ДО ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КООПЕРАЦІЇ У СФЕРІ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ

На підставі аналізу суті міжнародної кооперації, тенденцій розвитку міжнародної судово-експертної кооперації та дослідження сучасної специфіки діяльності експертних мереж конкретизовані основні функції міжнародної кооперації у сфері експертного забезпечення протидії організованим злочинності.

Ключові слова: взаємодія, експертне забезпечення, міжнародна кооперація, організована злочинність, судово-експертні мереж.

Samoilenko Olena

*Doctor of Laws, Professor,
Professor of the Department of Operational-Investigative and Police Activities,
National University «Odesa Law Academy», Odesa, Ukraine*

ON THE ISSUE OF INTERNATIONAL COOPERATION IN THE FIELD OF FORENSIC SUPPORT FOR COMBATING ORGANIZED CRIME

Based on the analysis of the essence of international cooperation, trends in the development of international forensic cooperation, and the study of the current specifics of the activities of expert networks, the main functions of international cooperation in the field of forensic support for combating organized crime have been specified.

Keywords: interaction, forensic support, international cooperation, organized crime, forensic networks.

Глобалізаційні процеси сучасного організованого злочинного середовища зумовлюють поступове включення судово-експертної діяльності до міжнародної правозахисної системи. Адже розробку та апробацію новітніх експертних методик та технологій в сфері цифрової форензики, біометричних систем, економічних, екологічних, трасологічних та інших видів досліджень складно уявити без міжнародної кооперації в сфері експертної діяльності.

Термін «міжнародна кооперація» походить від латинського слова «cooperatio» і ним позначається «співпраця» чи «спільна дія». Вперше його

Section 3. International cooperation in the field of expert provision: experience and national practice

дослівно використали в правозахисному контексті в 1970 році в Декларації ООН про принципи міжнародного права, де міжнародна кооперація («international cooperation») визначається як зобов'язання держав взаємодіяти в інтересах підтримання миру, безпеки й розвитку.

У науковому, традиційному, розумінні міжнародна кооперація проявляється через узгоджену діяльність двох або більше держав, спрямована на досягнення спільних цілей та взаємодію міжнародних та національних організацій чи інституцій – експертних установ з національними органами інших держав (поліцією, прокуратурою, службою фінансової розвідки тощо). Цей аспект кооперації реалізується через механізми міжнародної поліцейської взаємодії – INTERPOL, Europol, UNODC, Egmont Group, FATF тощо.

У прикладному сенсі судово-експертної діяльності, – через діяльність міжнародних судово-експертних мереж, які сьогодні функціонують за регіональними або тематичними напрямками, зокрема: 1) Європейська мережа судово-експертних установ (ENFSI, створена у 1995 р. і об'єднує понад 70 лабораторій із близько 39 країн Європи, станом на 2021 рік охоплювала понад 36 типів судово-експертних досліджень, що виконуються установами-членами, акредитованих за європейськими стандартами; у 2024 структуру оновлено і додано експертну робочу групу в галузі аналізу мови та аудіо [1]); 2) Південноафриканська регіональна мережа судово-експертних наук (SARFS, що функціонує з 2008 р.); 3) Азійська мережа судово-експертних наук (AFSN, заснована у 2008 р., що об'єднує близько 70 інститутів із 18 країн, має 9 технічних робочих груп (зокрема «Crime Scene Investigation», «Digital Forensics», «DNA», «Trace Evidence») та комітет з контролю якості й стандартів [2]); 4) Міжнародна мережа судово-екологічної експертизи (INEF, 2008 р.); 5) Трасологічна судово-експертна природоохоронна мережа» (TWFN, неурядова організація, 2006 р).

Ст.ст. 27, 28 Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності, передбачено обмін інформацією, надання технічної допомоги, спільне використання експертних знань і створення спеціалізованих підрозділів для аналізу доказів в межах міжнародної кооперації. Конвенція зобов'язує держави-учасниці забезпечувати взаємне сприяння у кримінальних справах, включно з використанням науково-технічних методів. Саме тому всі експертні мережі функціонують не тільки для обміну держав-членів мережі судово-експертними знаннями, методиками, акредитаціями та навчаннями, а й міжрегіонального обміну, коли перетинаються дослідження, наприклад, TRACE і TWFN) або ж намагаються з метою оперативного супроводження розслідувань охопити географічно ширшу територію. Важливою тенденцією діяльності цих мереж стало впровадження міжнародних стандартів якості експертної діяльності (ISO/IEC 17025, ISO/IEC 17020), що значно підвищує якість та рівень довіри міжнародної спільноти до результатів судових експертиз у транскордонних кримінальних справах.

Досягнення зазначених цілей також забезпечують й ухвалені програмні міжнародні акти:

- ООН (Guidelines for the Development of National Forensic Systems (2020 p.) та Forensic Services and Infrastructure Needs Assessment Guide (2021 p.), прямо визначають стандарти розвитку національних експертних систем та механізми координації з міжнародними мережами та інституціями);
- Європейського Союзу (Council Decision 2008/615/JHA щодо механізм обміну даними ДНК, відбитками пальців і транспортними реєстрами між державами-членами, включно з експертною перевіркою збігів; EU Agenda on Tackling Organised Crime 2021-2025 щодо пріоритетів розвитку Європейської експертної інфраструктури, зокрема підтримку мережі ENFSI та програм криміналістичних інновацій (Forensic Science Cluster); Regulation (EU) 2016/679 (GDPR) щодо передачі персональних даних під час міжнародного обміну результатами експертиз).

На цьому ґрунті розвиваються глобальні координаційні платформи, наприклад, International Forensic Strategic Alliance (IFSA), яка є міжнародним об'єднанням регіональних мереж судово-експертних лабораторій. IFSA представляється як глобальна організація, що визначила ключові стратегічні пріоритети в сфері управління судово-медичною наукою. Як зазначається в офіційних документах організації цим забезпечується багаторівневий підхід до розробки документів з мінімальними вимогами для низки дисциплін судово-медичної науки для країн, що розвиваються, а також зосередження на нових технологіях, моделях судово-медичних послуг та відстеженні ключової дослідницької та розробницької діяльності в рамках існуючих експертних мереж [3].

Отже, узагальнюючи напрями діяльності експертних мереж можна визначити основні функції міжнародної кооперації у сфері експертного забезпечення протидії організованій злочинності:

- 1) регулятивна (формування стандартів, правил і процедур акредитації та стандартизації);
- 2) координаційна (обмін методиками, протоколами, довідниками (best practice manuals) між експертами різних держав; проведення спільних тренінгів, затвердження та реалізація навчальних програм, вебінарів);
- 3) науково-методична (проведення багатонаціональних досліджень, спільний аналіз методик; підтримка лабораторій з низьким рівнем національного фінансування (допомога у створенні методик, входженні у мережу));
- 4) оперативна або практична (взаємодія в межах розслідування конкретного кримінального правопорушення, що здійснюється щодо членів транскордонних злочинних угруповань (питання узгодження юрисдикцій та методик проведення конкретних експертиз). Подальше розроблення єдиних стандартів у сферах біометричної ідентифікації, трасологічних і інших видів досліджень забезпечить

Section 3. International cooperation in the field of expert provision: experience and national practice

оперативну та науково-технічну підтримку правоохоронним органам, що здійснюють боротьбу з проявами організованої злочинності.

Перелік використаних джерел:

1. Fraunhofer Institute for Digital Media Technology. Chair of ENFSI Forensic Science Advisory Working Group (FSAAWG) [Electronic resource]. URL: https://www.idmt.fraunhofer.de/en/Press_and_Media/press_releases/2024/chair-enfsi-arbeitsgruppe-FSAAWG.html.
2. Asian Forensic Sciences Network (AFSN) [Electronic resource]. URL: <https://afsn.asia/index.html>.
3. International Forensic Strategic Alliance (IFSA). About Us [Electronic resource]. URL: <https://www.ifsa-forensics.org/about-us/>